

Sygn. akt I ACa 575/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący - Sędzia	SA Bogdan Radomski
Sędziowie:	SA Ewa Lauber-Drzazga (spr.) SO del. Ewa Bazelan
Protokolant	Sekr.sąd Agnieszka Pawlikowska

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2013 r. w Lublinie na rozprawie sprawy

z powództwa J. L. i E. L.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 18 czerwca 2013r. sygn. akt IX GC 160/12

I. oddala apelację;

II. zasądza od powodów J. L. i E. L. solidarnie na rzecz pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. kwotę 2.838 (dwa tysiące osiemset trzydzieści osiem) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

I ACa 575/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 18 czerwca 2013r. Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił powództwo J. L. i E. L., którzy w pozwie wniesionym przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K. domagali się zasądzenia na ich rzecz kwoty 118.891,80zł tytułem należności z dwóch faktur.

Wyrok Sądu Okręgowego został oparty na następujących ustaleniach:

W dniu (...) strony zawarły umowę o roboty budowlane, której przedmiotem było wykonanie przez powodów na rzecz pozwanej Spółki prac zgodnie z projektem budowlanym związanych z realizacją inwestycji pn. Zakład Produkcyjny (...) naB..

W § (...) umowy ustalono, iż do podstawowych obowiązków wykonawcy należy wykonanie umowy zgodnie z dokumentacją techniczną dostarczoną przez zamawiającego oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami technicznymi, zasadami wiedzy technicznej i sztuką budowlaną, zabezpieczenie się w sprzęt, narzędzia oraz materiał niezbędny do wykonania powierzonych prac.

Wynagrodzenie obejmujące koszt materiałów i robociznę określono na kwotę 96.000zł netto. Miało ono być wypłacane w terminie 7 dni od wystawienia faktur częściowych oraz faktury końcowej. Podstawę do wystawienia faktury miał stanowić protokół odbioru robót (§ (...)). Wykonawca miał prawo powstrzymać się z pracami do czasu zapłaty za wystawioną, a nie uregulowaną w terminie fakturę częściową do czasu jej prawidłowego uregulowania (§ (...)).

Przed przystąpieniem do prac J. L. zlecił produkcję płyt z wełny mineralnej B. B., prowadzącemu Fabrykę (...) w M.. Płyty miały być wykonane z (...), którą powód zakupił od Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) w W.. Zlecenie obejmowało wyprodukowanie dwóch partii płyt, jedną z przeznaczeniem do montażu, drugą dla badań laboratoryjnych. B. B. zrealizował całe zamówienie. Na żądanie powoda i przy uwzględnieniu jego zapewnień, dotyczących parametrów technicznych wełny mineralnej wystawił deklarację zgodności materiału z polską normą. Płyty zostały dostarczone na budowę, zaś partia przeznaczona do badań do jednostki certyfikującej na B.. Powodowie przystąpili do realizacji umowy. Prace podzlecili dalszemu podwykonawcy – M. Ś. na podstawie umowy zawartej (...)

Płyty dostarczone przez powodów do badań nie przeszły procesu certyfikacji na B.. W dniu (...) sporządzone zostały protokoły badań nr (...) i (...). Z uwagi na negatywne wyniki powód zareklamował płyty u producenta, który na swój koszt sprowadził z budowy transport płyt, pobrał próbki i przeprowadził badania. Reklamacja powoda nie została uwzględniona, podobnie jak reklamacja złożona przez powoda do Spółki (...). Producent płyt stwierdził, że nie miał obowiązku badania jakości wełny mineralnej, której użyto do wykonania płyt skoro została ona dostarczona przez powoda, który zapewniał o jej dobrej jakości. Jednocześnie stwierdził, że partia przeznaczona do badań laboratoryjnych mogła być wykonana z innej wełny. W związku z tym organ certyfikujący na B. w dniu (...) przeprowadził ponowne badanie płyt, tym razem przeznaczonych do montażu, ale wynik był również był negatywny.

W dniu (...) organ certyfikacji materiałów budowlanych na B. wydał decyzję nr (...) o odmowie wydania certyfikatu zgodności.

W tych okolicznościach pozwana Spółka zakupiła dla celów budowy inne płyty warstwowe – (...), które uzyskały certyfikację i zostały zastosowane w inwestycji.

Za wykonane na rzecz pozwanej Spółki prace powodowie wystawili m.in. dwie faktury: nr (...) z (...) na kwotę 36.900zł za montaż konstrukcji stalowej i nr (...) z (...) na kwotę 81.991,80zł za montaż obudowy, łącznie na kwotę 118.891,80zł.

Pozwana nie uiściła powyższej należności. W piśmie z(...), stanowiącym odpowiedź na wezwanie do zapłaty, pozwana oświadczyła, że nie pozostaje w opóźnieniu, a kontynuacje prac zleca innemu wykonawcy i wezwała powodów do zwrotu kwoty 317.634,68zł zapłaconej za płyty warstwowe. W kolejnym piśmie z (...) pozwana złożyła oświadczenie o potrąceniu z wierzytelnością powodów własnej wierzytelności w kwocie 474.335,39zł obejmującej kwotę 317.634,68zł z tytułu zwrotu ceny zakupionych płyt budowlanych, kwotę 38.620,71zł z tytułu zwrotu kosztów transportu płyt i kwotę 118.080 zł tytułem kary umownej za zwłokę w wykonaniu umowy.

Zdaniem Sądu Okręgowego powództwo jest bezzasadne z uwagi na skuteczność dokonanego przez pozwaną potrącenia własnej wierzytelności z wierzytelnością dochodzoną pozwem.

Powodowie udowodnili, iż działając poprzez swojego podwykonawcę wykonali prace o wartości objętej przedstawionymi w sprawie rachunkami, a zatem przysługiwało im wynagrodzenie na podstawie § (...) umowy i art. 654 kc.

Pozwana Spółka udowodniła jednak, iż przysługuje jej wobec powodów wymagalna wierzytelność, przedstawiona przed wszczęciem procesu do potrącenia. Ocenie Sądu podlegała przy tym jedynie kwota należności z tytułu zwrotu ceny zapłaconej powodom za dostarczone płyty warstwowe albowiem jej wysokość znacznie przewyższała kwotę dochodzoną pozwem.

Sąd Okręgowy stwierdził, iż obowiązkiem powodów w ramach stosunku zobowiązaniowego było m.in. dostarczenie materiałów do wykonania obiektu, w tym płyt warstwowych. Płyty dostarczone przez nich nie spełniały warunków wymaganych dla uzyskania certyfikacji. Nie uzyskawszy certyfikatu nie mogły być wykorzystane do budowy. Posiadały zatem wadę istotną nieusuwalną, o której powodowie wiedzieli. W tych okolicznościach pozwana była uprawniona w ramach art. 560 § 2 kc - do odstąpienia od tej części umowy i strony powinny sobie nawzajem zwrócić otrzymane świadczenia według przepisów o odstąpieniu od umowy wzajemnej. Z chwilą skierowania do powodów wezwania do zapłaty kwoty uiszczonej uprzednio tytułem ceny za płyty warstwowe, roszczenie pozwanej stało się wymagalne (art. 455 kc) i mogło zostać skutecznie zgłoszone do potrącenia. Wskutek potrącenia obie wierzytelności uległy wzajemnemu umorzeniu do wysokości wierzytelności niższej (art. 498 § 2 kc).

Od tego wyroku powodowie złożyli apelację zarzucając naruszenie:

- art. 233 § 1 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów skutkujące niewłaściwym rozpatrzeniem i oceną zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego;

- art. 278 § 1 kpc poprzez nieuzasadnione przyjęcie, że wykazanie okoliczności wymagających wiadomości specjalnych może być dokonywane na gruncie procesu za pomocą innych środków dowodowych niż dowód z opinii biegłego, w szczególności na podstawie zeznań świadków oraz w oparciu o spóźnione wnioski dowodowe i dokonywanie istotnych dla sprawy ustaleń w zakresie skuteczności podniesionego przez stronę zarzutu potrącenia bez oparcia w prawidłowo zgłoszonych dowodach;

- art. 479¹⁴ § 2 kpc (obowiązującego w dacie wytoczenia powództwa) poprzez niezastosowanie rygoru przewidzianego we wskazanym przepisie i przyjęcie za podstawę dokonywanych w sprawie ustaleń dowodów z dokumentów sprekludowanych na gruncie powołanego przepisu;

- art. 76 kc poprzez jego niezastosowanie i błędne przyjęcie, że rzekome ustne ustalenia pomiędzy powodem mogły mieć wpływ na treść stosunku zobowiązaniowego istniejącego pomiędzy powodami, a pozwaną Spółką w sytuacji, gdy w zawartej umowie z dnia 14 kwietnia 2011r. strony zastrzegły możliwość dokonywania zmian i uzupełnień umowy wyłącznie w formie pisemnej pod rygorem nieważności;

- art. 563 § 2 kc poprzez jego niezastosowanie i bezpodstawne przyjęcie, że pozwana Spółka wykonywała należycie swoje uprawnienia z tytułu rękojmi związane z rzekomymi wadami przedmiotu sprzedaży w sytuacji, gdy w aktach sprawy brak jest jakiegokolwiek dowodu wskazującego na zawiadomienie powodów jako sprzedawcy przez pozwaną jako kupującego o wykryciu rzekomych wad przedmiotu sprzedaży niezwłocznie po jej wykryciu.

Wskazując na powyższe powodowie wnosili o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa ewentualnie uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie ma uzasadnionych podstaw.

Spór między stronami sprowadza się w istocie do oceny czy płyty warstwowe dostarczone przez powodów w ramach zawartej z pozwanym umowy o roboty budowlane były wadliwe.

Stosownie do art. 556 § 1 kc sprzedawca jest odpowiedzialny względem kupującego m.in., jeżeli rzecz sprzedana ma wadę zmniejszającą jej wartość lub użyteczność ze względu na cel w umowie oznaczony albo wynikający z okoliczności lub z przeznaczenia rzeczy.

Przy ocenie, czy rzecz ma wady decydujące znaczenie ma zatem kryterium funkcjonalne związane z jej przeznaczeniem oraz użytecznością.

W sprawie jest niesporne, iż powód zawierając z pozwaną umowę o roboty budowlane wiedział, że płyty są przeznaczone na budowę na B. i że pozwana musi uzyskać certyfikat, aby płyty mogły zostać zamontowane jak również, iż pozwana takiego certyfikatu na przedmiotowe płyty nie uzyskała. Fakt, iż dostarczone przez powodów płyty były wadliwe nie budzi zatem żadnych wątpliwości skoro pozwana nie miała faktycznej możliwości ich użycia z powodu ich niezgodności z obowiązującymi na terenie B. normami technicznymi.

Stosownie do art. 354 kc zobowiązanie powinno być wykonane zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu, zaś staranność powodów przy wykonywaniu zobowiązania w zakresie prowadzonej przez nich działalności gospodarczej należy oceniać się przy uwzględnieniu jej zawodowego charakteru (art., 355 § 2 kc).

W związku z powyższym wszystkie zarzuty powodów, iż odbiorcą płyt był podmiot prawa polskiego, umowa była realizowana na terenie RP, że nie odwoływała się do norm(...), że eksporterem płyt na (...) była pozwana, że to pozwana była obowiązana do uzyskania certyfikatu na B. i że płyty odpowiadały polskim normom, są bez znaczenia dla oceny ich odpowiedzialności.

Skoro bowiem powodowie wiedzieli jakie jest przeznaczenie płyt obowiązani byli dostarczyć takie płyty na które pozwana mogła uzyskać certyfikat na B..

Zarzut, że pozwana nie zawiadomiła powoda niezwłocznie o wadach nie znajduje żadnego uzasadnienia. Z okoliczności sprawy wynika jednoznacznie, iż powód został niezwłocznie zawiadomiony po ich wykryciu (art. 563 § 2 kc). Świadczy o tym fakt, iż bezpośrednio po pierwszym badaniu płyt przez organ certyfikujący na B., składał reklamacje do producenta płyt i sprzedawcy wełny mineralnej. Powodowie natomiast nie wykazali, aby wyrazili wolę wymiany wadliwych płyt na wolne od wad bądź usunięcia wad.

Pozwana zatem, zgodnie ze stanowiskiem Sądu Okręgowego była uprawniona do odstąpienia od umowy w części dotyczącej wadliwych płyt dostarczonych przez powodów (art. 560 § 1 kc) i mogła domagać się zwrotu ceny jaką uprzednio zapłaciła za wadliwe płyty, a także zgłosić swoją wierzycelność do potrącenia.

Niezasadny jest również zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 479⁽¹⁴⁾ § 2 kpc. Pozwana istotnie do odpowiedzi na pozew dołączyła kserokopie protokółów prób i decyzji o odmowie wydania certyfikatu zgodności niepoświadczone za zgodność z oryginałami i bez tłumaczenia na język polski. Tłumaczenia tych dokumentów zostały przedłożone przez pozwaną dopiero przy piśmie procesowym z (...). Wyżej powołany przepis zobowiązuje jednak tylko do podania w odpowiedzi na pozew wszystkich dowodów na poparcie twierdzeń, a nie do ich fizycznego złożenia. Należy zatem uznać, iż pozwana podała dowody w terminie tym bardziej, iż dokumenty znajdowały się na B. i wcześniejsze dostarczenie ich tłumaczeń nie było możliwe.

Sąd Apelacyjny nie podziela stanowiska skarżącego, iż w niniejszej sprawie zachodziła potrzeba powołania biegłego w celu ustalenia czy przedmiotowe płyty były istotnie wadliwe.

Jest faktem, iż pozwanej odmówiono wydania certyfikatu albowiem płyty nie spełniały norm obowiązujących na B.. Jak wskazano wyżej wadliwość płyt polegała na tym, iż nie mogły być one użyte zgodnie z ich przeznaczeniem i celem umowy właśnie z uwagi na brak tego certyfikatu. Są to fakty oczywiste, które nie wymagają żadnych wiadomości specjalnych.

Z tych względów i na podstawie art. 385 kpc i art. 108 § 1 kpc Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.